

Huvudman

Örebro kommun
sevicecenter@orebro.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Engelbrektskolan i Örebro kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 22 november 2022

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Örebro kommun att senast **torsdag den 1 juni 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärd avseende brist rörande studiehandledning på modersmålet. Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Örebro kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Örebro kommun ska vidta följande åtgärd

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på sitt modersmål ges sådan studiehandledning utifrån elevernas behov. Huvudmannen ska i samband med redovisning inkomma med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmålet vid skolenheten. Sammanställningen ska visa vilka språk där det finns behov, hur många elever som har behovet i dessa språk samt hur behovet tillgodoses. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser särskilt stöd – utredning av särskilt stöd, särskilt stöd – beslut om åtgärdsprogram, anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp samt arbetet mot kränkande behandling – anmälan av kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:5698) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2022 genomfört en tillsyn av Engelbrektskolan i Örebro kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, ordningsregler, disciplinära åtgärder, åtgärder mot kränkande behandling samt arbetet med planen mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 22 november 2022 beslutat att förelägga Örebro kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och åtgärder mot kränkande behandling.

Örebro kommun har den 22 februari 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Örebro kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning som inkom till Skolinspektionen den 22 februari 2023 framgår att det finns en elev som är i behov av studiehandledning på modersmålet i nepalesiska, men som inte får det behovet tillgodosett. Enligt

redovisningen söker huvudmannen efter studiehandledare med rätt kompetens. Av huvudmannens redovisning framgår att de även sökt efter studiehandledare från någon annan kommun som skulle kunna ge modersmål via fjärrundervisning, men inte heller de har kunnat erbjuda studiehandledning på nepalesiska.

Av huvudmannens redovisning till Skolinspektionen framgår vidare att eleven i stället för studiehandledning på modersmålet ges extra anpassningar i form av exempelvis inläst material och extra och tydliga genomgångar.

Rättslig reglering

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Mot bakgrund av de uppgifter som huvudmannen redovisat bedömer Skolinspektionen att det fortfarande finns brister i skolenhetens och Örebro kommuns arbete med studiehandledning på modersmålet. Bristen medför att samtliga elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet inte får sitt behov tillgodosett.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. (26 kap. 10 § skollagen)

Örebro kommuns verksamhet vid Engelbrektsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet. Det finns därför skäl att förelägga Örebro kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Särskilt stöd – utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att det, för lärare och elevhälsopersonal, har förtydligats vilka rutiner som gäller för anmälan om behov av särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn, skolledning och specialpedagoger har veckovisa avstämningar för att påbörja utredningar vid anmälan om behov av särskilt stöd. Av inskickad sammanställning över anmälningar som Skolinspektionen tagit del av framgår att det under perioden 7 december 2022 till 9 februari 2023 inkommit sju anmälningar om utredning av särskilt stöd. Vidare framgår att utredning av särskilt stöd har startas utifrån samtliga anmälningar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd – beslut om åtgärdsprogram, anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att skolan har arbetat med rutiner vid dokumentation av åtgärdsprogram, anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp. Av redovisningen framgår vidare att skolan, tillsammans med Örebro kommuns centrala stödfunktion, har arbetat med att, i beslut om anpassad studiegång, förtydliga vilka avvikelser som gjorts från timplanen. Av inskickade beslut om anpassad studiegång som delgivits Skolinspektionen i samband med redovisningen framgår vilka avvikelser som gjorts från timplanen. Vidare framgår av huvudmannens skriftliga redovisning att rektorn fattar beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp. Av de beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp som Skolinspektionen tagit del i samband med huvudmannens redovisning framgår att de är undertecknade av rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att

särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt eller i form av anpassad studiegång får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får rektorns beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan en fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. (prop. 2009/10:165 s. 293 f)

Av förarbetena till skollagen framgår att åtgärdsprogrammet utgör ett beslut som ska dateras och undertecknas av beslutsfattaren i enlighet med reglerna i förvaltningslagen (1986:223). Det bör upprättas i en särskild handling och ska förvaras på ett betryggande sätt. (prop. 2009/10:165, s. 665)

Av 31 § förvaltningslagen framgår bland annat att det för varje skriftligt beslut ska finnas en handling som visar vem eller vilka som har fattat beslutet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet mot kränkande behandling – anmälan av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn och trygghetsteamet den 1 februari 2023 informerat personalen om skyldigheten att anmäla till rektorn om de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av skollagen följer att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att

en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av Alexander Aleryd, beslutsfattare.

Utredare Helena Lanver har varit föredragande i ärendet.